

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שבעי מהחברות הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת

בשלח

◆◆◆

שנת

תשפ"ג

◆◆◆

גליון 189

"באור פני חלך, חיים"

ואנו רואים שזה קרה בליל שב"ק, בשעות שחסר תורה בעולם, כפי שאמר פעם רבינו זצוק"ל, שזה זמן שצריך רחמים מיוחדים, כי לא לומדים אז כ"כ.

מה נאמר ומה נדבר, ירפא השי"ת את המשפחות השבורות ושכולות באובדן יקיריהם הקדושים, וינחמם בכפלים, בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

וכלנו נראה להתחזק בהתמדת התורה, ובכבוד לומדי תורה, וכבוד בית הכנסת, כפי שהוסיף אח"כ מרן פוה"ד שליט"א, ונזכה לתפילת דוד המלך ע"ה "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל".

כי אני ה' רופאיך

פעם נשאל רבינו למה ברפאנו מתפללים, רק על רפואה, והעלה רפואה שלמה לכל מכותנו וכו', ולא מבקשים ג"כ "שלא נחלה" ח"ו.

והשיב עפ"י הפסוק בפרשת השבוע, ויאמר אם שמוע תשמע וגו', כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך, כי אני ה' רופאך.

ומבאר רש"י דכפשוטו הכונה, כי אני ה' רופאיך, ומלמדך תורה ומצות, "למען תינצל מהם". זאת אומרת שהלשון "רפואה" מתפרש ג"כ "שלא יבוא חולי". א"כ במה שאנחנו מתפללים רפאנו וכו', וכללת ממילא ג"כ בקשה, שלא נחלה ח"ו.

וסיפר הרה"ג ר' יצחק לוונשטיין ז"ל לרבינו, שמרן פוה"ד הגרי"ש אלישיב זצוק"ל שאל פעם את השאלה הנ"ל בשיעור, ואמר לו אחד תירוץ זה, והתפעל מאד, ושאל מאן חכים לומר כזה תירוץ נפלא, ואמרו לו שרבינו תירץ כן, אמר מרן הגרי"ש עכשיו אני מבין.

ישלח "דברו" וירפאם

ובהאי ענינא, רצוני להביא מכתב חיזוק גדול, ששלח אלי, א' מיקירי תלמידי ומקורבי רבינו, שזכה הרבה לשמש את רבינו, וזקוק לרפואה.

והתפעלתי לראות, האיך מרגיש ת"ח שזכה להיות אצל רבינו הרבה שנים, באיזו אמונה "אמיתית" ופשוטה, לוקח את הדברים.

ובזכות החיזוק שיהי' לכולנו מדבריו המיוחדים, נזכה שיתקיים בו בשלימות "ישלח דברו וירפאם".

וז"ל המכתב, שלום וברכה היום עברתי ב"ה עוד טיפול, מקווה שהקב"ה יראה לנו את הרפואה, בתוך ההסתר-פנים,

הימים הראשונים הם בדרך כלל, ימים של חולשה.

אך למען האמת האמיתית אינו דומה יום אחד למשנהו, ביחס לדרכי הכיבוס והזיכור.

כלומר, אצל האנשים ה"מוכחים" וה"רדודים", אצלם הכל פועל לפי הסטטיסטיקה של חישוב היסטורי, אורך הזמן, קבוצות, וכו'. אבל אילו אצלנו ב"ה שזכינו להיות ה"יציר-הנברא" הכי גבוה ששייך, גבוה מעל גבוה, ויודעים שכל יום וכל שעה וכל רגע,

הקב"ה מכה על הקודקוד ואומר לו איך יפעל, ואיך ישפיע, והאם יגרום שמחה או צער חלילה.

או לפחות אנחנו יודעים שכך.

א"כ אין כל קשר בין מה שהיה בשבוע שעבר ל-מה שיהי' בשבוע זה... ע"כ.

שמו לתפילה "אברהם ישעיהו בן דבורה" לרפו"ש בתושח"י

הודאת הגשמים

מוזים אנחנו לפניך.. על "כל טיפה וטיפה" שהורדת לנו, אילו פינו מלא שירה כים, ולשונו רינה כהמון גליו וכו', וכו', אין אנחנו מספיקים להודות לך וכו', כך מביאה הגמ' שצריך להודות אחרי הגשמים, ונפסק בשו"ע.

ברוך השם, מעשה ידיהם של צדיקים, מגיד הרקיע, כפי שהבאנו בגליון הקודם, את דברי רש"י בכתובות, שכשיורדים גשמים, יודעים שהצדיקים התפללו.

ומרגישים את ברכת השם, בשדות, בפרדסים, ובמקואות! כה יתן ה' וכה יוסיף.

והעירי יקירו הרב ר' יאיר אשקלון שליט"א למה מדגישים כל "טיפה וטיפה". ואשריו שהוא "מחובשי בית המדרש", אך לאנשי השדה, ולעומדים על הגג של המקוה, ומשוועים לעוד כמה גרם מים, שיתמלא האוצר "כשיעור", לא קשה קושיא זו...

חיזוק "באמונה"

וסיפר לי השבוע, יקר א' שסיים בניית מקוה לפני כחצי שנה, והמתין בכליון עינים "לגשמים". והרבה השקיעו בכדי לעשות הכנה למעבר המי גשמים לאוצרות בהידור רב, אך הגשם לא הגיע...

והשבוע, הגיע בנו היקר נ"ו יום א' מהחידור, ואומר "אבא מה יהי עם המקוה?", אמר לו אביו, אין "שום דבר" מה לעשות, רק להתפלל!

לקח הבן ספר תהלים, והתחיל להתפלל מקירות לבו, שירדו גשמים, וב"ה זכינו בימים האחרונים, לראות את "האוצר" במקוה, מלא "מאוצרו הטוב" שהשפיע עליו אביו שבשמים.

אמרת לו, שהי' כדאי כל בניית המקוה, כדי ללמד את הילדים, שאין למי לפנות, רק "שירי לבורא עולם". כי בודאי חיזוק באמונה, שזה "כל הון דעלמא".

הסתר פנים..

אך "צר ומצוק מצאוני", כפי שמתפללים בתפילת "ועננו בורא עולם" בזמן עצירת הגשמים, והסר ממנו דבר "וחרב" וח' רעה וכו', ולכא' מה זה נוגע לעצירת גשמים.

והי' אומר רבינו, שזה פשוט, היות שכל עצירת גשמים הוא מחמת "וחרה אף ה' וגו'" רח"ל, כמו שאנו אומרים כל יום בקריאת שמע, ממילא כשיש חרון אף ח"ו, הפחד הוא מכל גזירות רעות, הי' ישמור ויציל, ואף ריבוי מחלות יש רח"ל, בזמן שאין גשמים, הי' ישמרנו.

ובשנת תנש"א, כשריחפה על ארץ הקודש המלחמה הנוראה מאותו צורר ימ"ש מעירק, והיתה ג"כ עצירת גשמים נוראה באותה שנה, זעק מרן רה"י הגאון רבי מיכל יהודה זצוק"ל, אני פוחד מהעצירת גשמים, "יותר מהטילים", כי ע"ז כתוב בפסוק מפורש וחרה... ה' ירחם.

"אין שמירה כתורה"

ובעוה"ר בליל שב"ק שעבר, אירע זעזוע נורא, בירושלים ת"ו, ברצח קר של בני ישמעאל ימ"ש, שבעה בני ישראל היקרים הי"ד, אוי וויי וויי... מה עשה ה' לנו.

ושמענו דבר נאמו של מרן פוסק הדור הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, מיד בצאת השבת, שאמר שצריך לראות "להרבות תורה" וכבוד התורה, שזוהי השמירה הגדולה ביותר, וכפי שהביא מחמיו מרן פוסק הדור הגרי"ש זצוק"ל.

כאשר רואים דורות יקרים, גדלים והולכים, עלינו להכיר טובה לאמהות הצדקניות שדאגו להחזיר בחום, אהבת תורה ויראת שמים, בלב צאצאיהם.

ונזכיר כאן, את זקנתי הרבנית הצדקנית מרת לאצ'א וולף ע"ה, א"ח לזקננו הגאון הצדיק רבי יוסף אברהם וולף זצ"ל שזכה לבנות את בתיהם של הבני תורה בדור האחרון, בשליחות גדולי הדור זצוק"ל.

זכתה סבתנו ע"ה להיות "לעזר אמיתי" בכל מפעלות חייו, ואף כי אחרי מותו, המשיכה להיות בבחינת "האמא של מלכות", בהנהגת ודאגה ומסירות לסמינר הגדול, לצד בנה יבלחט"א הרה"ג ר' זאב א. שליט"א.

וכפי שהזכיר מרן רה"י הגרמ"י לפקוביץ זצוק"ל בהלוייתה, ראו עליה את המציאות של "כתר הצניעות", בכל המובנים, והלואי שנזכה ללכת בדרכיה הגדולים. עמדו לה זכויותי העצומות, ותנצב"ה.

עוד נזכיר את האשה הצדקנית מרת טיטא בת כמוס ורחל לחמי ע"ה, נלב"ע י"ח שבט תשע"ב, אמו של יקירנו יבלחט"א הרה"ג ר' כמוס לחמי שליט"א, מלא בתורה ואהבת תורה מופלגת, שינק מאמו הצדקנית ע"ה, שהיתה אלמנה "ארבעים וארבע" שנים, וגידלה לבד את ששת ילדיה לתורה ולתעודה.

זכה יקירנו לשמש את רבינו זצוק"ל הרבה שנים, וזכותו הגדולה של רבינו תעמוד לו ולנו"ב הדגולה תחי' וכל משפחתם היקרה שיחי'. ולזוגמא, הזכירו בהספדה, שהיתה גודלת בידיה פתילות ומדליקה בהם נרות בבית, כל שני וחמישי וראש חודש, ושאל אותה בנה, מה יש היום? אמרה היום קוראים בתורה בבית הכנסת, ו"תורה אור". עם כזה רגש יהודי נקי... לא פלא כשרואים בן יקר שכזה, העוסק בתורה עם כזה חשק, ומכבד ומחבב תלמידי חכמים בלב ונפש במסירות עצומה ומופלאה. תנצב"ה

במה לעבוד

ומענין לענין, הנוני מרגיש חובה, לבקש את הדברים דלהלן. בכל דור ודור ישנן את הנסיונות שלו. ובימינו אחד מהנסיונות הגדולים העומדים לבנות ישראל, הוא מקום עבודה, היות שנתברך דורנו בנשים שרוצות לסייע בפרנסה בבית, כדי שיוכלו בעליהן בני התורה לשבת כל ימיהם "באהלה של תורה", אשרי חלקן. והנה כיום ישנן הצעות מפתות מאד, בעבודות קלות יחסית, עבודה מהבית... וכו', עם משכורות גבוהות... וכו'.

ורציתי לחזק את מהלך המחשבה שלימדנו רבינו בנושא זה. דבר "ראשון ואחרון", הוא היסוד שהתורה מחדירה לנו בפרשת השבוע, "לא העדיף המרבה, והממעט לא החסיר", אלא פרנסה היא "אך ורק בידי שמים". וכפי שכותב החובת הלבבות שגם אם ירצו "כל הברואים" שבעולם, כולל המלאכים והשרפים... לא יוכלו להוסיף או לגרע לאדם "פרוטה" ממה שנגזר עליו.

וממילא כשבאים לקבוע עתיד עבודה, צריך לבדוק דבר א', מהו רצונו ית', כי הכסף יבוא או לא יבוא, כפי שנגזר, בכל מה שיתעסקו.

וה' אומר רבינו, שצריך לראות לעבוד "בדברים הקשורים לרוחניות", אם זה בהוראה, בגנות, או סביב לזה.

דאגה "לדורות הבאים"

וכעת באנו לעזור "ממעמקי הלב", הנה בודאי המטרה העיקרית והחשוב הוא לדאוג "לבעלים" שיישבו וילמדו, אך חובתינו לא פחות... לדאוג על המשך הדורות...

וישנן הרבה בנות ישראל, שכוון גדול, ממה שקבלו בבית הוריהם, וממה שקבלו בסמינר, בהשרשת אהבת תורה, צניעות, ומדות טובות בתלמידות.

ישקלו נא אותן צדקניות, אם כולן תלכנה לעבוד "במחשבים"... מנין יקבלו דורות הבאים, את כל ההשפעות הרוחניות, הנמסרות מדור לדור.

אנא חוסו עלינו ועל דורותינו, ותשקלו, בכובד ראש, מהו באמת רצונו ית"ש, וכל הדואג לאחרים, ובפרט לרוחניות של האחרים, מובטח לו סייעתא דשמיא גדולה מאד, ואין לו מה לחשוש.

וכפי ששמענו השבוע מרשכבה"ג מרן ראש הישיבה הגר"ג שליט"א, ש"אהבת הבריות" בעיקר, היא לדואג לרוחניות של אחרים.

סגולה לפרנסה

כפי שמתפרסם כל שנה, סגולת אמירת פרשת המן ביום שלישי פרשת בשלח, רציתי להוסיף ידיעה חשובה.

בשולחן ערוך או"ח סי' א' ס"ה, כתוב טוב לומר פרשת העקידה ופרשת המן [היינו "כל יום"], ובביאור הגר"א הביא ע"ז מכמה מקומות, ובעיקר מהמכילתא שהראה ירמ' הוביא את צנצנת המן, ואמר להם אף אתם אם תתעסקו בתורה, הקב"ה מפרנסכם מזה.

ובמ"ב סקי"ג האריך, וז"ל ויכול לומר פר' העקידה ופר' המן, אפי' בשבת. ואין די באמירה, אלא שיתבונן מה שהוא אומר, ויכיר נפלאות ד' וכו'.

וטעם לאמירת כל זה ... ופרשת המן, כדי שיאמין שכל מזונותיו באין בהשגחה פרטית, וכדכתיב המרבה לא העדיף והמעט לא החסיר, להורות שאין ריבוי ההשתדלות מועיל מאומה. ואינא בירושלמי ברכות, כל האומר פרשת המן, מובטח לו שלא יתעמטו מזונותיו. עכ"ל.

ובספר הנפלא "דגן שמים" להגאון ר' אלי פלאי שליט"א, הביא שכן כ' כמה מהראשונים, וא' מהם הוא רבינו בחיי בפרשת השבוע, שכתב וז"ל קבלה ביד חכמים, שכל האומר פרשת המן בכל יום, מובטח לו שלא יבא לעולם לחסרון מזונות עכ"ל.

כמו כן הביא מספר תשב"ץ קטן, שסיים על זה "ואני ערב". ונזכרתי מה שאמר פעם רבינו לחולה מסוכן, שיאמר פרשת הקטורת. מתוך קלף, והראה לו מש"כ בספר סדר היום, וז"ל החושש עליו ועל נפשו, ראוי להשתדל בכל עוז בענין הזה, ולכתוב כל ענין הקטרת בקלף כשר, בכתובת אשורית, ולקרות אותו פעם אחד בבקר, ובערב, בכונה גדולה, ואני ערב, עכ"ל.

ואמר רבינו לאותו חולה, האם יש לך "ערב יותר טוב, מבעל סדר היום".

ניתן להשיג את הגליון ברש"י 14 קומה 2 בניילונים

"אוהבים דבריה" - כבתה האש

שאלה: אם כבתה האש שמתחת הקדרה, בשבת, האם מותר להעביר את הסירים לכיריים אחרים.

תשובה: דבר ראשון, צריך לבדוק שהסיר והמאכל עדיין חמים כשיעור יד סולדת, דאל"כ אין היתר חזרה כלל.

ב', צריך לדעת ברור, שהאוכל כבר מבושל "כל צרכו", דאל"כ בודאי אסור להעבירה למקום אחר.

ג', לא שייך כל הנידון, רק אם עד עכשיו הסיר הי' מונח ע"ג כירים שנחשבים "לגרופה וקטומה", [היינו שיש פח - בלעך, על האש, לנוהגים כדעת המ"ב, או ע"ג קדירה המפסקת, לדעת החזו"א].

ד', צריך לראות שעדיין הבלעך, חם, דאז נחשב עדיין המשך של השחי' של ערב שבת, אפילו שאין כבר אש, כך אמר לי רבינו זצוק"ל.

[וכמדומני שהוכיח דהעיקר תלוי אם המקום חם, בלי קשר לאש, מכל כירה "גרופה", שאין שם בכלל אש].

ויל"ע באופן שכל הבלעך, נצטנן, ורק מתחת לסיר, נשאר עדיין רותח, היות והסיר הרותח מחזיק את חום הבלעך שמתחתיו, שלא יתקרר, אם זה מספיק.

עוד ראיתי בגליון הנפלא "אהלי שבת", שהובא מהגאון האדיר רבי אברהם גנחובסקי זצוק"ל, לדון באופן שכבתה האש, לפני שבת, לדעת החזו"א (ל"ז י"ב) אין היתר חזרה בכהאי גוונא, ממילא לעניינינו צריך לדעת ברור שבתחילת הלילה, האש היתה דולקת עדיין.

לע"ו מרת [יונה] טייבל ב"ר חיים רובינץ ע"ה

לע"ו ר' יצחק ב"ר שלום לרנר זצ"ל שו"ב ומוהל אנטוורפן

להערות והארות ולקבלת הגליון ניתן לפנות למייל - s31626532@gmail.com

לתועלת הרבים ניתן להאזין לדברים על פרשת השבוע מרבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה.

ע"י יבדלה"ט החברותא שליט"א כמידי עש"ק בקו אילת השחר שמספרו 0799-555-555 שלוחה 6.